

ลินคอล์น มหาบุรุษ ผู้เลิกทาสและประกาศ หลักการระบอบประชาธิปไตยใหม่

Lincoln, the great man who abolished slavery and
proclaimed principles of the new democracy

ดร.วิชัย ตันศิริ¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาความเป็นผู้นำของลินคอล์น ซึ่งชาวโลกยกย่องให้เป็น มหาบุรุษคนหนึ่งของโลกตะวันตก โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่หล่อหลอมให้ลินคอล์นมีความ มุมนะพยายามที่จะได้รับความเคารพนับถือจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน โดยกระบวนการ เรียนรู้ด้วยตนเองจากวัยเด็กมีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมบุคลิกภาพของลินคอล์น อย่างชัดเจน ตั้งแต่การท่องบ่นคริสต์วจนะจากพระคัมภีร์ จนกระทั่งบทเรียนจากนิทาน อีสปอันเป็นตำนานพื้นบ้าน และบทกวีของเชกสเปียร์และไบรอน ที่ตอกย้ำถึงความไม่ จีรังยั่งยืนของอำนาจ

กระบวนการต่อสู้ทางการเมืองตั้งแต่ระดับท้องถิ่นจนถึงระดับชาติ ได้สอน บทเรียนมากมายให้ลินคอล์น และมีส่วนทำให้เขาประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้งเป็น ประธานาธิบดีของสหรัฐฯ ท่ามกลางความแตกแยกออกเป็นฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้

ลีลาการเป็นผู้นำของลินคอล์น น่าจะให้บทเรียนแก่ผู้สนใจศึกษาเรื่องการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย ลินคอล์นเมื่อชนะเลือกตั้งได้จัดตั้งคณะรัฐมนตรีประกอบด้วย คู่แข่งดั้งเดิมภายในพรรครีพับลิกัน ด้วยเหตุผลสำคัญที่ว่าบุคคลเหล่านั้นคือผู้ที่เข้มแข็ง มีบทบาทเป็นผู้นำของปีกต่างๆ ในพรรค จะต้องรักษาไว้และระดมมาช่วยบริหาร ประเทศ

¹อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ลินคอล์นไม่ตัดสินใจเรื่องสำคัญๆ โดยปราศจากการปรึกษาหารือกับคณะรัฐมนตรี เช่น การจะประกาศเลิกทาสในมลรัฐภาคใต้ ที่ประกาศแยกตัวจากสหรัฐฯ และลินคอล์นเชื่อมั่นในตนเองเสมอ

ลินคอล์นแน่วแน่ในการกำหนดเป้าหมายของสงครามคือชัยชนะเท่านั้น จะไม่ยอมยอมเป็นอย่างอื่น ทั้งๆ ที่มีความพยายามจะเจรจากับฝ่ายใต้

ลินคอล์นจึงทุ่มเทพยายามจำนวนมากเพื่อเอาชนะฝ่ายใต้ด้วยกำลังและการแสวงหานายพล เช่นนายพลกรีนตันด์ จึงเป็นนโยบายสำคัญ

ลินคอล์นได้ฝึกฝนวาทศิลป์เป็นเวลาหลายปีในช่วงที่เป็นทนายความ หรือเป็นเพียงผู้แทนราษฎรในระดับมลรัฐ และโดยเฉพาะในการรณรงค์หาเสียงแข่งขันกับวุฒิสมาชิกดักกลาส แต่ลินคอล์นจะปราศรัยน้อยที่สุดในช่วงดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี เพราะไม่ต้องการสร้างความสับสน ฉะนั้นสุนทรพจน์ที่สำคัญของท่านจะเกิดขึ้นในวันสาบานตัวเป็นประธานาธิบดี และอีกครั้งหนึ่งในวันมอบหุ้มนวมฝังศพให้แก่ทหารหาญผู้เสียชีวิตในสมรภูมิกั๊กติสเบิร์ก ซึ่งประโยคทิ้งท้ายคือ “ด้วยความเมตตา กรุณา บารมี ของพระเจ้าเป็นเจ้า จะได้พานพบกำเนิดใหม่ของเสรีภาพ และเพื่อว่ารัฐบาลของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน จะไม่สูญสิ้นไปจากโลกของเรา”

โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่าลินคอล์น คือผู้ให้กำเนิดใหม่แก่สหรัฐอเมริกา เป็นสหรัฐอเมริกาที่มีความเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบ ที่ผู้มีอุดมการณ์ทั่วโลกจะพยายามเอาอย่าง

คำสำคัญ: ลินคอล์น, มหาบุรุษ, เลิกทาส, หลักการระบอบประชาธิปไตยใหม่

Abstract

This article focuses on Lincoln's leadership which the world hailed as one of the great men of the western world. It analyzes the factors that shaped Lincoln's endeavors to earn the respect of his fellow humans. The self-learning process from childhood played a role in shaping Lincoln's personality. From the recitation of Christ's words from the Bible until lessons from Aesop's fables, which are folklores and poetries of Shakespeare and Byron that underscore the insecurity of power political processes from local to national taught Lincoln many lessons and contributed to his successful election as President of the

United States. Among the divisions were the North and the South. Lincoln's leadership style should give a lesson to those interested in studying politics in democracy. Lincoln, when winning the election, established a cabinet consisting of traditional competitors within the Republican Party for the important reason that those who are strong. The leadership role of the party wing must be maintained and mobilized to help manage the country. Lincoln did not make important decisions without consultation with the Council of Ministers, such as the declaration of the abolition of slavery in the southern states that announced separation from the United States yet Lincoln always believed in himself. Lincoln was steadfast in his targeting of war, the only victory. He would not compromise otherwise despite trying to negotiate with the South; Lincoln devoted an enormous amount of resources to defeating the South with his might and seeking generals such as General Grant; it was an important policy. Lincoln practiced rhetoric for many years during his time as a lawyer or just as a representative to the state level and especially in a campaign to compete with Senator Douglas. But Lincoln gave the least speech during his presidency. Because he did not want to create confusion. Therefore, his important speech took place on the day of the oath of the presidency. And again on the day of giving the grave to the brave soldiers who died on the Gettysburg battlefield in which the closing sentence was: "May the mercy of God find a new birth of freedom and for the government of the people, by the people and for the people will not disappear from our world." In conclusion, it can be said that Lincoln was the one who gave birth to the United States. It is the United States with the perfect democracy that the idealists around the world are trying to follow.

Keywords: Lincoln, the great man, abolished slavery, principles of the new democracy

เกริ่นนำ

การศึกษาเรื่องผู้นำเป็นส่วนหนึ่งและส่วนสำคัญของวงการศึกษาวิจัย และได้รับความตื่นตัวแพร่หลายไปในบริบทต่างๆ และน่าจะยังประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติมากกว่าแนวคิดดั้งเดิม เรื่อง “อำนาจ” ซึ่งเคยเป็นจุดศูนย์กลางของการศึกษาทางรัฐศาสตร์ช่วงระยะเวลาหนึ่ง แม็คเกรเกอร์ เบิร์นส์ คือนักรัฐศาสตร์คนสำคัญที่เป็นเอตทัคคะในเรื่องนี้ ได้ผลิตผลงานที่ยิ่งใหญ่ เรื่อง “สภาวะผู้นำ” เมื่อ ค.ศ. 1978 ครอบคลุมทุกๆ รูปแบบของสภาวะผู้นำ ตั้งแต่ผู้นำทางปัญญา ผู้นำการปฏิรูป ผู้นำการปฏิวัติตลอดจนผู้นำประเภทเจรจาแลกเปลี่ยน ที่เรียกว่า “Transactional leadership” เช่น ผู้นำทางความคิด ผู้นำพรรคการเมือง ผู้นำในรัฐสภา ผู้นำในองค์การบริหารต่างๆ เป็นต้น

ตามแนวคิดของแม็คเกรเกอร์ เบิร์นส์ ประธานาธิบดีลินคอล์น คือ “ผู้นำที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง” (Transforming Leadership) จากสถานการณ์ในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่เกิดวิกฤติเรื่องทาส ทำให้เกิดการแตกแยกระหว่างมลรัฐฝ่ายเหนือและฝ่ายใต้ ซึ่งไม่ต้องการ “เลิกทาส” ลินคอล์นชนะการเลือกตั้งมาอย่างเฉียดฉิว ด้วยการสนับสนุนของพรรครีพับลิกัน ซึ่งเอนเอียงที่จะหยุดยั้งมิให้ระบบทาสแผ่ขยายไปยังมลรัฐอื่นๆ ทางซีกเหนือ ตลอดจนในมลรัฐใหม่ที่เริ่มจะเข้ามาพร้อมกับสหรัฐอเมริกา (จากภาคตะวันตก)

แต่ชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งนี้ ของพรรครีพับลิกัน (ค.ศ. 1861) และการได้เข้าดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีของลินคอล์น ก็นำไปสู่การแตกแยกของสหรัฐฯ ในที่สุด เมื่อมลรัฐต่างๆ ในภาคใต้ได้ประกาศตัวเป็นอิสระจากภาคเหนือ และเริ่มจับอาวุธเกณฑ์ทหารเพื่อทำศึกสงคราม ในปี ค.ศ. 1861 หากแต่ประธานาธิบดีคนใหม่คือ ลินคอล์น ดูจะไม่ยินยอมที่จะให้เกิดการแตกแยกเป็นสองประเทศตามที่มลรัฐฝ่ายใต้พึงปรารถนา

หลายฝ่าย ในช่วงเดือนเมษายน ค.ศ. 1861 จึงเฝ้าดูด้วยใจระทึกว่า **ประธานาธิบดีคนใหม่** ที่ผู้คนส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกไม่ค่อยจะรู้จัก ตลอดจนมีรูปร่างดูจะอัปลักษณ์ ซึ่งบางคนก็แอบตลกขำขันหาว่าเหมือน “กอริลลา” ผู้นี้ คงจะยอมจำนนต่อภาคใต้ในที่สุด

แต่ผู้ที่คาดหวังเช่นนั้นคงจะต้องผิดหวังอย่างแน่นอน เพราะประธานาธิบดีคนใหม่ฉลาดล้ำลึกอย่างคาดไม่ถึง ตลอดจนมีวิจรรย์ญาณที่ถูกต้องกับสถานการณ์ อีก

ทั้งสุขุมรอบคอบ มีความอดทนอดกลั้น วางจิตสำนึกไว้ในที่ถูกต้อง

โดนัลด์ที. ฟิลลิปส์ (D. T. Phillips) ผู้ประพันธ์หนังสือชื่อ “Lincoln on Leadership” ได้กล่าวสรุปว่า ในบรรดาผู้นำที่ยิ่งใหญ่ของสหรัฐฯ ในอดีตที่ผ่านมา เช่น นายพลยอร์จ วอชิงตัน, จอห์น อะแดมส์, โทมัส เจฟเฟอร์สัน และรูสเวลต์ ที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็น ประธานาธิบดีสหรัฐฯ รวมทั้งบุคคลสำคัญที่มีชื่อเสียงอีกหลายท่าน ซึ่งอาจมิได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี แต่อาจจะนับเนื่องเข้าในบัญชีของ “รัฐบุรุษ ผู้ยิ่งใหญ่” ในบรรดา ผู้ยิ่งใหญ่เหล่านี้ ไม่มีผู้ใดจะเทียบได้กับประธานาธิบดี “ลินคอล์น” ผู้ยิ่งใหญ่ที่แท้จริง ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้เคยพบเคยเห็น เพราะลินคอล์นผู้นี้ แม้จะสูญเสียชีวิตไปแล้ว ถึง 125 ปี แต่ก็ยังสร้างแรงดลใจ ให้แก่ผู้คนทุกๆ ระดับชั้นจากทั่วโลก ที่จะทำงานอุทิศตนให้แก่ประเทศชาติ และมนุษยชาติโดยไม่เลือกสีผิวและชนชั้นวรรณะ

ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้ลินคอล์นเข้าสู่เส้นทางของการเมือง

ปัจจัยที่เกื้อหนุนให้ลินคอล์นเข้าสู่เส้นทางของการเมืองคงมีหลายประการ ทั้งนี้ คงไม่มีผู้ใดจะสามารถสรุปได้ทั้งหมด แต่น่าจะประกอบด้วยสภาพแวดล้อมในวัยเด็ก ตลอดจนพรสวรรค์ที่มีอยู่ในตัวของอับราฮัม ลินคอล์น ตั้งแต่เยาว์วัย รวมถึงความสำนึก หรือมโนธรรมสำนึกที่เป็นส่วนหนึ่งของตัวตนของอับราฮัม ลินคอล์น ตั้งแต่เกิดมาเห็นโลก ตลอดจนสภาวะแวดล้อมในหมู่บ้าน ชุมชน และประเทศชาติของลินคอล์นนั่นเอง สภาวะแวดล้อมดังกล่าว รวมถึงสภาวะทางการเมือง หรือวิกฤติการเมือง ช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 ที่บุคลิกแบบลินคอล์น อาจเหมาะกับกาลเวลาขณะนั้น

ขอเริ่มต้นที่ “พรสวรรค์” ซึ่งน่าจะหมายถึงสติปัญญา ไหวพริบ ความจำ ซึ่ง “พระผู้เป็นเจ้า” ได้ทรงประทานให้ตั้งแต่เกิด ขณะเดียวกัน ผู้มีพรสวรรค์เหล่านั้น ก็ได้มีโอกาสบ่มเพาะพรสวรรค์ดังกล่าว ให้เจริญเติบโตผ่านการศึกษาค้นคว้าความรู้ ตลอดจนการทำงานและประสบการณ์ของชีวิตที่ต้องผ่านร้อนผ่านหนาว และสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นทั้งอุปสรรคและอำนาจโชคให้มนุษย์ทุกคน

ลินคอล์น เกิดมาในครอบครัวที่ค่อนข้างอดคัด คุณพ่อได้จับจองที่ดินไว้เป็นจำนวนหนึ่ง จากความบกพร่องของตนเองที่รักษาที่ดินเหล่านั้นไว้ไม่ได้ จำต้องมุ่งหน้าสู่ฟาร์มแดนใหม่ คือ อินเดียนนา ซึ่งกำลังจะจัดตั้งเป็นมลรัฐ แต่โทมัส ผู้พ่อ คงจะขาดปัจจัยการเงินเพื่อการลงทุน จึงไม่สามารถจะพัฒนาที่ดินและกิจการการเกษตรให้รุ่งเรืองได้ และยังคงต้องอพยพไปอยู่มลรัฐใหม่คือ รัฐอิลลินอยส์ในที่สุด

ลินคอล์น เมื่ออพยพมาอินเดียเยนนาห์กับคุณพ่อคุณแม่อายุเพียง 7 ปี เพิ่งจะเริ่มเรียนหนังสือ คุณแม่แนนซี ก็พยายามจะหาโรงเรียนให้เรียน เมื่อมาอยู่ “ธารน้ำนกพิราบ” (Pigeon Creek) ในมลรัฐอินเดียนา แต่ก็เรียนอยู่ไม่นานก็ต้องลาออก (พงศาวดารไม่กล่าวว่าเพราะเหตุใด?) ชีวิตการศึกษาของลินคอล์น จะเป็นเช่นนี้ตลอดวัยเด็ก-วัยหนุ่ม คือเข้าเรียนเพียง 1-2 เดือน แล้วก็ลาออก รวมแล้วตลอดชีวิตดูจะได้อยู่ในโรงเรียนเพียงปีเศษๆ เท่านั้น

แต่ลินคอล์น ก็ไม่ปล่อยชีวิตให้เป็นไปตามยถากรรมเช่นนั้น ยังจะมุ่งมั่นอ่านหนังสือตามที่คุณแม่แนนซีมอบให้ และต่อมาเมื่อคุณแม่แนนซีเสียชีวิตแล้ว แม่เลี้ยงซาราห์ (Sarah) ก็จะได้จัดหามาให้ ทำให้ลินคอล์นศึกษาด้วยตนเองที่บ้านเป็นส่วนใหญ่

ด้วยความจำที่ดีเลิศ ลินคอล์นน้อย ก็สามารถจดจำบทต่างๆ ที่คุณแม่ชี้แนะได้แทบทั้งนั้น จากคัมภีร์ของคริสต์ศาสนา

ที่สำคัญเช่นกัน ก็คือ หนังสืออ่านยอดนิยมของนักเรียนสมัยนั้น เช่น **โรบินสัน ครูโซ** (Robinson Crusoe) **Pilgrim's Progress** (การเดินทางของผู้แสวงบุญ) ของจอห์น บันเนียน (John Bunyan) รวมทั้ง **นิทานอีสป** หนังสือเหล่านี้สอนบทเรียนเรื่องศีลธรรม และวิถีชีวิตที่ต้องพึ่งตนเอง ที่โรบินสัน ครูโซ ต้องไปเผชิญโชคบนเกาะที่ปราศจากผู้คน รวมทั้งหนังสือฝึกหัดไวยากรณ์ เช่น Dilworth's Speller และ William Scott's **Lessons in Elocution** เล่มหลังนี้ คือการฝึกพูด ที่พระฝรั่งจะต้องฝึกเพื่อเป็นนักเทศน์ที่ดี และมีความสำคัญมากต่อการฝึกหัดพูดของลินคอล์น

นอกจากนั้น ก็ยังมีบทกวีที่ตัดตอนมาจากบทละครของเชกสเปียร์ ซึ่งลินคอล์นสามารถท่องบทสำคัญๆ ต่างๆ ได้มากมาย และต่อมาเมื่ออายุมากขึ้นก็สามารถเข้าถึงบทกวีของ **ไบรอน** และโรเบิร์ต **เบิร์นส์** ซึ่งเป็นบทกวีในยุคโรแมนติก ที่ผู้คนแสวงหาเสรีภาพที่แท้จริงจากการดำรงชีวิตอย่างบริสุทธิ์ในสภาวะธรรมชาติ ที่ปราศจากความเปรอะเปื้อนของวาทะโลกและความหลอกลวงของมนุษย์

ในช่วงเริ่มต้นของชีวิตวัยรุ่น ลินคอล์น ก็เริ่มสนใจชีวิตและผลงานของรัฐบุรุษในอดีต เช่น ชีวิตประวัติของ เบนจามิน แฟรงคลิน และประวัติชีวิตของนายพลยอร์จ วอชิงตัน ประธานาธิบดีคนแรกของสหรัฐฯ ซึ่งเป็นบุคคลตัวอย่างของชาวอเมริกัน โดยคนแรกคือผู้ที่โตเต้าด้วยความอดสาหะวิริยะไปจนกระทั่งประสบผลสำเร็จในชีวิตทางราชการและการเมือง ขณะที่คนที่สองคือ รัฐบุรุษตัวอย่างผู้มีคุณธรรม ซึ่งชาวอเมริกัน

ทุกคนชอบจะเอาอย่าง นอกจากนั้น ยังได้ปรากฏหนังสือสำคัญ คือประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา จากจุดเริ่มต้นของการจัดตั้งอาณานิคม จนกระทั่งมาถึงยุคปัจจุบัน ที่มีปัญหาเรื่อง “ทาส” ซึ่งผู้เขียน - **กริมชอร์** (Grimshaw) ตั้งความหวังว่าจะค่อยๆ หดไปในที่สุด และลินคอล์นก็เห็นด้วยกับแนวทางนี้

โดยสรุป การศึกษาโดยตนเอง และบางส่วน บางเวลา เมื่อมีโอกาสไปโรงเรียน ในช่วงต่างๆ ทำให้ลินคอล์น ได้มีโอกาสฝึกหัดเขียนเรียงความและสุนทรพจน์ ตลอดจนการฝึกพูดบนขอนไม้บ้าง หรือสถานที่ต่างๆ รวมทั้งการเล่านิทาน ซึ่งลินคอล์น จะได้นิสัยและทักษะดังกล่าวจากคุณพ่อโทมัส ที่ชอบเล่านิทานยามค่ำให้แขกผู้มาเยือนเพื่อแก้เหงา ในอนาคตลินคอล์นจะใช้วิธีการเล่านิทานผสมกับการโต้แย้งด้วย

นอกจากอุปนิสัยที่ชอบเล่านิทาน ซึ่งเป็นพรสวรรค์ที่คุณพ่อโทมัส ส่งต่อมายังบุตรชายคนเดียวนี้แล้ว ลินคอล์นก็ไม่มีอะไรที่ชื่นชอบคุณพ่อของเขาเลย และคุณพ่อโทมัสก็ไม่โปรดปรานลินคอล์นเท่าใดนัก เพราะลินคอล์นไม่ขยันทำอะไรไถนาตามความประสงค์ของคุณพ่อ บ่อยครั้งก็เอาเวลาไปอ่านหนังสือได้สูมทุมพุ่มไม้ หรือไม่ก็ไปฝึกหัดท่องบทละครของเชกสเปียร์ ซึ่งลินคอล์นมีพรสวรรค์ที่จะจดจำบทเหล่านี้ได้เสมอ

ต่อมาใน ค.ศ. 1830 ครอบครัวของลินคอล์นก็ย้ายจากอินเดียนนา สู่มลรัฐอิลลินอยส์ (Illinois) ซึ่งอยู่ทางภาคตะวันตกของอินเดียนนานั้นเอง ต่อมาไม่นาน เมื่อลินคอล์น มีอายุได้ 22 ปี ก็ขอลาคุณพ่อคุณแม่เพื่อไปหางานทำในเมืองเล็กๆ ที่ชื่อว่า “นิวซาเล็ม” (New Salem) ในรัฐอิลลินอยส์นั่นเอง

เมืองนิวซาเล็มเป็นเมืองเล็กๆ มีประชากรเพียง 25 ครอบครัว อยู่ในมณฑลซังกามอน ลินคอล์น ได้เริ่มทำงานในร้านสะดวกซื้อ และด้วยนิสัยช่างพูดช่างคุย และมีอารมณ์ขัน ไม่ช้าไม่นานก็ทำความรู้จักกับแทบทุกคนในเมืองเล็กๆ แห่งนี้ รวมทั้งได้สร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักในฐานะ “**เฮป ผู้ซื้อสัตว์**” และยามว่างก็จะไปฝึกหัดพูดที่ “**สโมสรโต้วาทิ**” หรือไปเล่นมวยปล้ำ ซึ่งลินคอล์นมักจะชนะ เพราะได้เรียนรู้ทักษะมวยปล้ำมาจากคุณแม่คนก่อน และทุกครั้งเมื่อชนะ ลินคอล์นก็จะเล่านิทานเพื่อปลอบใจผู้แพ้

ต่อมาในปี ค.ศ. 1832 เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาของมลรัฐ ลินคอล์นก็ลงสมัครรับเลือกตั้งในเขตซังกามอน โดยประกาศตัวครั้งแรกว่า มีความประสงค์อยากจะทำให้ผู้คนเคารพนับถือตนเองเป็นสำคัญ และต้องการจะทำความดีเพื่อ

ตอบแทนผู้คนที่ทั้งหลาย

จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจที่สำคัญในการลงสมัครครั้งนี้ (ค.ศ. 1832) คือ ต้องการไปชดเชยให้แก่ชีวิตที่แสนต่ำต้อยมาแต่หนหลัง โดยการกระทำความดีและทำประโยชน์แก่สาธารณะ

แต่การสมัครรับเลือกตั้งครั้งนี้ จะยังไม่ประสบผลสำเร็จ แต่ลินคอล์นก็ตั้งใจที่ได้คะแนนเกือบทุกครัวเรือนในเมืองนิวซาเล็ม และเมื่อสมัครครั้งที่ 2 ค.ศ. 1834 ลินคอล์นก็จะได้รับเลือกตั้งสมประสงค์

ก่อนจะถึงเวลานั้น ลินคอล์นก็ต้องเผชิญกับปัญหาชีวิตที่จะต้องหาทางแก้ไข กล่าวคือ ลินคอล์นได้เข้าหุ้กับเพื่อนคนหนึ่ง เพื่อซื้อหุ้นร้านสะดวกซื้อ ซึ่งต่อมาล้มละลาย ลินคอล์นก็เลยกลายเป็นหนี้ ต้องผ่อนชำระแทนเพื่อนด้วย ซึ่งกลายเป็นคนติดเหล้าติดยา ลินคอล์นเรียกหนี้ที่ว่า “หนี้แห่งชาติ” และตนเองก็ต้องหางานทำเพื่อชดใช้หนี้นี้ ทั้งงานไปรษณีย์ งานช่างรังวัด ฯลฯ ต่อมาก็เรียนกฎหมาย โดยเพื่อนเก่าให้ยืมหนังสือของแบล็ค สโตน เมื่อสอบผ่านหลังจาก 2 ปี ก็มีสิทธิว่าความ และจะต้องเดินทางไปตามชนบทต่างๆ เพื่อว่าความให้แก่ลูกค้าในฤดูใบไม้ร่วง ใบไม้ผลิ ทำให้ลินคอล์นได้ฝึกพูดโต้แย้ง ได้ฝึกการเล่านิทานยามค่ำคืนกับเพื่อนทนายความ และผู้ฟังอื่นๆ ในโรงแรมเล็กๆ ในชนบท ซึ่งเป็นคุณสมบัติสำคัญที่จะส่งเสริมให้ลินคอล์นเป็นที่นิยมของผู้คนทั่วไป และลินคอล์น จะใช้เทคนิคการเล่านิทานเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ทั้งเพื่อปลอบใจ หรือเพื่อสนับสนุนแนวคิดของตนเอง หรือเพื่อแก้แค้น หรือเพื่อสร้างบรรยากาศให้เป็นกันเอง การเล่านิทานดังกล่าวมีส่วนสำคัญทำให้ลินคอล์นเป็นที่นิยมของคนทั่วไป

อย่างก้าวสู่มหาบุรุษของโลก

การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกสภามลรัฐอิลลินอยส์ ลินคอล์นซึ่งมีความโน้มเอียงไปทางแนวคิด/อุดมการณ์ของพรรควิกส์ อยู่แล้วแต่ต้น มีความนิยมในเฮนรี เคลย์ (Henry Clay) วุฒิสมาชิกผู้เรียกร้องปราศรัยจากมลรัฐเคนตักกี บ้านเกิดของเขานั้นเอง ฉะนั้น จึงเข้าร่วมทำงานกับพรรควิกส์ ได้ปฏิบัติหน้าที่สำคัญในเรื่องงบประมาณและโศกของพรรค สนับสนุนนโยบายการส่งเสริมการอุตสาหกรรม สร้างถนนหนทาง การคมนาคมทางน้ำ การศึกษา การธนาคารของรัฐ

อย่างไรก็ตาม ในช่วง 6 ปีแรก เป็นช่วงเวลาที่รุ่งเรืองของพรรควิกส์ ลินคอล์น

ก็ได้รับการเลือกตั้ง 3 ครั้งติดต่อกัน จาก ค.ศ. 1834-1840 แต่ในเทอมสุดท้ายคือ ปี ค.ศ. 1839-1840 เป็นช่วงเวลาขาลง ฉะนั้นลินคอล์นจึงเปิดหมวกอำลาการเมืองท้องถิ่นไปใน ค.ศ. 1841 และได้ใช้เวลาส่วนใหญ่หลัง ค.ศ. 1841 ไปในฐานะนักกฎหมายว่าความในศาลฎีกาประจำมลฑล จนกระทั่ง ค.ศ. 1846 ได้หวนกลับไปสู่การเมืองอีกครั้งหนึ่ง โดยสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สภาล่างของคองเกรส) ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. แต่ผลงานของลินคอล์น ที่สภาผู้แทนราษฎรไม่ประทับใจผู้ใด และลินคอล์น ก็ถูกกล่าวหาว่าเป็นเหตุให้พรรควิกส์ต้องพ่ายแพ้ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาคองเกรสในปี ค.ศ. 1846 ทำให้ลินคอล์นดูเหมือนจะถึงทางตันเสียแล้วในทางการเมืองขณะนั้น ก็มีแต่งงานทนายความเท่านั้น ที่ยังคงเป็นที่พึ่งและหาเลี้ยงชีพ ซึ่งบัดนี้ลินคอล์นก็มีโชตัวเปล่าเสียแล้ว แต่ได้เข้าพิธีแต่งงานกับแมรี (ทอด) เมื่อ ค.ศ. 1838 และมีลูกด้วยกัน 3 คน (แมรี ทอด มาจากตระกูลทอด วุฒิสมาชิกแห่งเคนตักกี พรรควิกส์ และเป็นนายธนาคาร) และมีความทะเยอทะยาน จะได้เห็นสามีของเธอ ได้ก้าวไปสู่ทำเนียบขาวในวันข้างหน้า ซึ่งลินคอล์นก็มีกำลังใจจะนึกถึง

แต่ในความมืดมิดของราตรีก็ยังคงมีแสงอรุณที่รอคอยเวลาที่จะเปล่งแสงอันอำไพ ใครจะล่วงรู้ได้ว่ามหาสงครามกำลังจะระเบิดขึ้น ระหว่างมลรัฐภาคเหนือและภาคใต้ของสหรัฐอเมริกา

ใครจะคาดคิดได้ว่ามหาสงคราม ภาวะตະຍຸທ໌ ครั้งนี้ จะมีผู้คนล้มตายอีกหลายแสนคน และจะเปลี่ยนโฉมหน้าสหรัฐฯ จากความเป็นชนบทไปสู่ความเป็นเมืองอุตสาหกรรม และผู้ที่มาบัญชาการสงคราม ตลอดจนปรับเปลี่ยนทิศทางการเมืองเข้าสู่โหมดประชาธิปไตยที่แท้จริง-ประชาธิปไตยตามความฝันของผู้คนสมัยใหม่ นั่นคือ เป็นระบอบการเมืองการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ซึ่งคนเดินถนนหาเข้ากันคำก็มีสิทธิที่จะไปนั่งในทำเนียบขาวได้เช่นเดียวกับมหาเศรษฐี นักธุรกิจ หรือนายพลทั้งหลายผู้ที่มาบัญชาการสงครามดังกล่าวก็คือ อับราฮัม ลินคอล์น ผู้ซื่อสัตย์ ลินคอล์นผู้ศึกษาศิลปวิทยาด้วยตนเอง และลินคอล์นผู้ชนะมิตร และมีศิลปะของการจูงใจคน ลินคอล์นผู้มีทักษะความสามารถและจิตวิญญาณที่จะนำประเทศให้ก้าวพ้นวิกฤติแห่งสงครามกลางเมือง

เทคนิควิธึและพรสวรรค์ที่ช่วยเกื้อกูลให้ประธานาธิบดีคนที่ 16 ผู้นี้ได้ประสบผลสำเร็จเกินความคาดหมาย สามารถนำพาประเทศก้าวพ้นวิกฤติสงครามกลางเมืองไปสู่สหรัฐอเมริกาใหม่ที่ประชาชนทุกผู้ทุกนาม ทุกผิวสี อย่างน้อยก็เสมอภาค

กันทางกฎหมาย ที่ระบบการเมืองปกครองมิใช่มีความเป็นประชาธิปไตยแต่เพียงในนาม แต่จะต้องอำนวยความสะดวกให้มนุษย์ทุกคนได้มีโอกาสที่เท่าเทียมกัน โดยปราศจากใช้ตรวน

บทสรุปของคำว่า “ผู้นำและประชาธิปไตยตัวอย่าง”

หากจะกล่าวโดยสรุปแล้ว ทักษะความสามารถ หรือพรสวรรค์ของลินคอล์น น่าจะมีดังนี้

1. ความสามารถและพรสวรรค์ในการปราศรัยและแสดงสุนทรพจน์ โดยเฉพาะในสมัยนั้นที่ไม่มีไมโครโฟน เสียงของท่านลินคอล์น อาจค่อนข้างแหลม แต่สามารถได้ยินในระยะไกล ทำให้ลินคอล์นสามารถกล่าวคำปราศรัยในทุกๆ สถานที่ได้

2. ภาษาของลินคอล์น เป็นภาษาที่ไพเราะ เพราะลินคอล์นเติบโตมาพร้อมกับการท่องจำคัมภีร์ตั้งแต่ยังเล็ก ตลอดจนทักษะความสามารถที่จดจำบทกวีของเชกสเปียร์ โรเบิร์ต เบิร์น และไบรอน เป็นต้น กล่าวกันว่าลินคอล์นคือประธานาธิบดีผู้เป็นนักกวี ซึ่งมีน้อยคนที่จะมีความสามารถเช่นนั้น เช่น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ของสยาม ที่เราสามารถกล่าวได้อย่างเต็มปากว่า คือ “Poet King”

3. ลินคอล์น มีทักษะความสามารถเป็นนักเล่านิทานตลกขบขัน และนักสนทนาที่มีเสน่ห์ และเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ท่านเป็นที่นิยมของประชาชนทุกหมู่เหล่า ท่านจะมีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ทุกคนเหมือนกันราวกับเป็นเพื่อนสนิทมานานปี แม้ชาวผิวสีก็รู้สึกเช่นนี้ และท่านได้ใช้วิธีการเล่านิทานเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เช่น เพื่อสรุปเรื่องที่ได้ถกเถียงกันเพื่อรักษาหน้าของบางฝ่าย หรือเพื่อแก้เขิน หรือเพื่อผ่อนคลายก่อนเบา ลดอารมณ์ร้อนของคู่สนทนา

4. ในการบริหารงานหรือการกำหนดนโยบายของคณะรัฐมนตรี ลินคอล์น จะเลือกเส้นทางสายกลาง หรือการประนีประนอมระหว่างฝ่ายต่างๆ แต่จะต้องยึดความถูกต้องเป็นหลักการที่สำคัญที่สุด

ฉะนั้น ในการจัดตั้งคณะรัฐมนตรี ท่านประธานาธิบดีจึงเชิญอดีตคู่ต่อสู้ในพรรค (รวมทั้งปีกขวา ซ้าย กลาง) ได้แก่ ซีวอร์ด เซส และเบทส์ เข้าร่วมในคณะรัฐมนตรีท่ามกลางการคัดค้านของทีมงาน เหตุผลของท่านประธานาธิบดีคนใหม่ ก็คือ ทั้ง 3 ท่านซึ่งเป็นคู่แข่งกันนี้ คือผู้นำในปีกต่างๆ ของพรรครีพับลิกันที่เข้มแข็งที่สุด ท่านไม่สามารถ

จะละลายได้ และหลักการข้อนี้สัมพันธ์กับหลักการถัดไปในข้อที่ 5

5. หลักการสำคัญของการนำพาประเทศชาติหรือพรรคการเมืองที่สำคัญคือ หลักที่ท่านต้อง बनाมาตั้งแต่ยังหนุ่ม นั่นคือ “The House divided against itself cannot stand – บ้านที่แตกแยกไม่สามารถดำรงอยู่ได้” พรรครัฐบาล หรือแม้แต่ประเทศชาติที่แตกแยก ก็ไม่สามารถจะดำรงอยู่ได้นาน ท่านจึงต้องสร้างเอกภาพภายในองค์กรที่เป็นฐานที่มั่นของท่าน

การจัดตั้งคณะรัฐมนตรี ประกอบด้วย ผู้นำจากหลายปีกของพรรค ก็คือ การพยายามรวมกลุ่มผู้นำที่อาจเห็นแตกต่างกันให้เข้าร่วมกันได้ ซึ่งผู้นำที่เข้มแข็งและเชื่อมั่นในตนเองเท่านั้น ที่จะกล้าทำเช่นนั้น และลินคอล์นก็เข้มแข็งเกินความคาดหมายของคู่แข่งทั้งหลาย

6. ในการบริหารงาน ท่านประธานาธิบดีใช้หลักที่สมัยนี้อาจจะเรียกว่า “High touch” คือ ท่านจะต้องจัดการหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด ได้รับข้อมูลสายตรง มิใช่รับฟังจากผู้ใต้บังคับบัญชาโดยไม่ตรวจสอบ และหลักการ “สัมผัสด้วยตนเอง” นี้ ท่านจะเลือกใช้กับประเด็นที่สำคัญ หรือมีความหมายต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของคณะรัฐบาลของท่าน ได้แก่ **ชัยชนะในสงคราม** นั่นคือเป้าหมายที่สำคัญที่สุด อย่างอื่นเป็นรอง ฉะนั้นท่านจึงใช้เวลากับการเลือกใช้แม่ทัพนายกองในสมรภูมิที่สำคัญ ได้แก่ **สนามรบในมลรัฐเวอร์จิเนีย** ซึ่งอยู่ทางทิศใต้ของกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ชัยชนะหรือพ่ายแพ้ในสมรภูมิในเวอร์จิเนียเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับท่านและ**จะแพ้ไม่ได้**เลยในสมรภูมิมลรัฐล้อมรอบกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เช่น แมรีแลนด์ และเพนซิลเวเนีย

นอกจากนั้น เป้าหมายที่แท้จริงของท่าน ซึ่งสื่อสารให้แม่ทัพที่นำทัพในเวอร์จิเนีย มิใช่ชัยชนะในแต่ละสมรภูมิต่างนั้น แต่คือการทำลายกองทัพของข้าศึก และเป้าหมายนี้ แม่ทัพนายกองทั้งหลายดูจะไม่เข้าใจ สร้างความผิดหวังให้ท่านครั้งแล้วครั้งเล่า จนกระทั่งในช่วงสุดท้าย ท่านจึงได้นายพลกร้านด์ ซึ่งเป็นทหารในอุดมคติของท่าน และได้กำราบข้าศึก (ฝ่ายใต้) ได้อย่างราบคาบในเพนเนลเซีย และจอร์เจีย ท่านจึงตั้งให้เป็นผู้บัญชาการทหารและจัดการกับกองทัพของนายพลลี ฝ่ายใต้ในแหลมเวอร์จิเนีย ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของสงคราม

7. **ประการสุดท้าย** คุณลักษณะที่น่าจะตกย้ำความยิ่งใหญ่ของลินคอล์น ก็คือ ท่านไม่มีอคติต่อชาวภาคใต้ที่พยายามจะปกป้องสถาบันทาส ตรงกันข้าม ท่านกลับเห็นอกเห็นใจ จึงพยายามจะเสนอโครงการเพื่อชดเชยความเสียหายให้แก่เจ้าของ

“ทาส” หากจะต้องปลดปล่อยเป้าหมายสำคัญสำหรับท่านประธานาธิบดี คือ อย่าได้ขยายระบบทาสไปในมลรัฐอื่นๆ ที่ยังไม่มีทาส และในอนาคต ทาสจะค่อยๆ หหมดไป แต่ข้อเสนอนี้ ทั้งฝ่ายขวา ฝ่ายซ้าย ดูจะไม่ชอบด้วยเหตุผลต่างๆ กัน ในที่สุดท่านจึงประกาศเลิกทาสในรัฐทางใต้ที่ก่อกบฏ ในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1863 และต่อมาก็ออกกฎหมายเลิกทาสในสหรัฐอเมริกาทั้งหมดในปี ค.ศ. 1865 ด้วยเหตุนี้ พวกเหล่าร้ายจึงต้องปลดปล่อยชีวิตของท่านในคืนวันศุกร์ที่ 14 เมษายน ค.ศ. 1865 นั้นเอง

(โปรดติดตามรายละเอียดจากชีวประวัติของลินคอล์น ในหนังสือ **“ลินคอล์น มหาบุรุษผู้เลิกทาส และนักประชาธิปไตยตัวอย่าง”** โดย ดร.วิชัย ต้นศิริ ในโครงการตำราวิทยาลัยนวัตกรรมสังคม สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต)

เอกสารอ้างอิง

- วิชัย ต้นศิริ. (2563). *ลินคอล์น มหาบุรุษผู้เลิกทาส และนักประชาธิปไตยตัวอย่าง*. โครงการตำราวิทยาลัยนวัตกรรมสังคม สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.
- Donald T. Philip. (1992). *Lincoln on Leadership : Executive Strategies for Tough Time*. New York : A Time Warner Company.